

A Pécsi Ítéltábla a Dezső és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy Edina ügyvéd fél címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Tatár László Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tatár László ügyvéd, fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen fuvardíj tartozás megfizetése iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2014. június 26. napján kelt 14.P.20.022/2012/56. számú ítélete ellen a felperes által 58., az alperes által 59. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és az alperest terhelő marasztalás összegét 48.870 (negyvennyolcezer-nyolcszázhetven) euróra és ebből

4.650 (négyezer-hatszázötven) euró után 2011. január 2.,

4.490 (négyezer-négyszázkilencven) euró után 2011. január 9.,

7.500 (hétézer-ötszáz) euró után 2011. január 15.,

1.290 (egyezer-kettőszázkilencven) euró után 2011. január 21.,

4.640 (négyezer-hatszáznegyven) euró után 2011. január 29.,

5.110 (ötezer-egyszázötven) euró után 2011. február 5.,

3.250 (háromezer-kettőszázötven) euró után 2011. február 12.,

3.860 (háromezer-nyolcszázhatvan) euró után 2011. február 15.,

4.910 (négyezer-kilencszázötven) euró után 2011. február 25.,

4.830 (négyezer-nyolcszázharminc) euró után 2011. március 5.,

4.390 (négyezer-háromszázkilencven) euró után 2011. július 14. napjától a kifizetés napjáig járó, a N Szövetségi Bank által a mindenkor naptári félév első napján meghatározott alapkamat 8 %-kal növelt mértékű kamatokra felemeli.

A felperes elsőfokú perköltségben történő marasztalását mellőzi és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 3.187.055 (hárommillió-egyszáznyolcvanhétezer-ötvenöt) forint elsőfokú és 1.237.500 (egymillió-kettőszázharminchétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Mellőzi a felperes elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezését és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára 901.400 (kilencszázegyezer-négyszáz) forint elsőfokú és 1.209.200 (egymillió-kettőszázkilencezer-kettőszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes mint szállítmányozó 2009 októberétől rendszeresen rövid úton kötött fuvarozási szerződéseket a **M B** tulajdonában álló **M B T...** egyéni céggel (a továbbiakban: fuvarozó) **N** területén belül közúti áru fuvarozási feladatok ellátására.

A fuvarozó heti rendszerességgel állított ki számlát a teljesített fuvarfeladatok díjáról, amit az alperes jellemzően a számla kibocsátását követő 45 napon belül volt köteles megfizetni. A fuvarozó azonban nem volt megfelelően informált abban a kérdésben, hogy a fuvardíj után általános forgalmi adót fel kell-e számítani. 2009. október 31. és 2009. december 31. között tévesen általános forgalmi adó nélkül számlázott. E mulasztásról értesülve 2010. március 8-tól 2010. november 30-ig terjedő időszakban általános forgalmi adóval növelten bocsátotta ki a számlákat, holott jogszabályváltozás folytán ebben az időben a szolgáltatás már nem volt áfa-köteles.

Az alperes a 2010. szeptember 28. napján kiállított 674/2010 számú számlát fizette utoljára bruttó összegben, a 2010. szeptember 30. és 2011. november 9. között kiszámlázott fuvardíjat 2010 decemberétől nettó összegben teljesítette. Az utolsó teljesítés 2011. január 20. napján történt, ezt követően az alperes a számlák kifizetésével felhagyott.

Az alperes nem fizette meg a 2010. november 7. és november 12. között teljesített fuvarok 2010. november 16. napján kelt 800/2010 számú számlában foglalt 4.650 euró díját;

a 2010. november 14. és 2010. november 18. között teljesített fuvarok kapcsán a 816/2010 számú számlával 2010. november 23. napján kiszámlázott 4.490 euró összegű követelést;

a 2010. november 21. és november 25. között teljesített fuvarok 829/2010 számú számlában foglalt 4.640 euró összegű díját;

a 2010. november 28. és november 30. között teljesített fuvarok után a 2010. november 30. napján kelt 847/2010 számú számlában foglalt 2.810 euró összegű követelést;

a 2010. december 1. és december 2. között teljesített fuvarok 848/2010 számú, 2010. december 6. napján kelt számlában kiszámlázott 1.290 euró ellenértékét;

a 2010. december 5. és 2010. december 9. között teljesített fuvarokról a 872/2010 számú, 2010. december 14. napján kiállított számlában foglalt 4.640 euró összegű követelést;

a 2010. december 12. és december 16. napja között teljesített fuvarokról a 887/2010 számú, 2010. december 21. napján kelt számlában foglalt 5.110 euró összegű követelést;

a 2010. december 19. és 2010. december 22. között teljesített fuvarokról a 2010. december 28. napján kiállított 903/2010 számú számlában foglalt 3.250 euró díjat;

a 2010. december 26. és december 29. között teljesített fuvarokról a 2010. december 31. napján kiállított 919/2010 számú számlában foglalt 3.860 euró követelést,

a 2011. január 2. és 2011. január 6. közötti fuvarokról a 008/2011 számú, 2011. január 10. napján kelt számlában foglalt 4.910 euró követelést;

a 2011. január 9. és 2011. január 13. között teljesített fuvarokról a 031/2011 számú számlában 2011. január 18. napján kiszámlázott 4.830 euró követelést,

a 2011. január 17. és 2011. január 21. között teljesített fuvarok 036/2011 számon kiszámlázott 4.390 euró összegű díját.

A 2010. november 7. és 2011. január 21. között teljesített szállítások kapcsán az alperesnek így mindösszesen 48.870 euró fuvardíjtartozása keletkezett.

M B 2011. január 23-án öngyilkosságot követett el, halálával a cég tevékenysége is megszűnt.

Néhai **M B** az elhalálozását megelőző években folyamatosan közteher tartozással küzdött, újra- és újra járulékfizetési elmaradásba került. A **M B T...** egyéni céggel, illetve **M Brel** szemben 2005. év végétől az adóhatóság rendszeresen végrehajtást folytatott, amely végrehajtás tárgyát jelentős összegű köztartozások képezték. Több más végrehajtási eljárás is indult a fuvarozó ellen. 2009. évig

is voltak fizetési nehézségei, 2010. évtől a követeléseket már nem egyenlítette ki, 2010. évre fizetéseképtelenné vált.

A hagyatéki csődeljárás megindítására irányuló kérelmet néhai **M B** élettársa a **H** Városi Bíróságon 2011. január 26. napján terjesztette elő. A **H** Városi Bíróság 2011. március 23-án megindította a fizetéseképtelenségi eljárást, csődgondnokként a felperest jelölte ki, aki e minőségében saját nevében jogosult a csődtömeghez tartozó vagyont kezelni és a követeléseket érvényesíteni.

A felperes kereseti kérelme a 2010. november 7. és 2011. január 21. között az alperes megrendelésére lebonyolított fuvarok díjának, 48.870 eurónak és annak a **N** Szövetségi Bank által közzétett alapkamat 8 %-kal növelt késedelmi kamatának a megfizetésére irányult.

Az alperes beszámítási kifogással élt, mely alapján a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy 2010. március 1. és 2010. december 6. napja között tévesen forgalmi adó felszámításával kiállított számlák alapján 24.593,60 eurót indokolatlanul fizetett meg. Az alaptalanul felszámított általános forgalmi adó vonatkozásában a felek szóban akként állapodtak meg, hogy a túlfizetést egymás között a később kiállítandó számlakövetelésekre elszámolják. A 2010. március 8-án kiállított 146/2010 számú számlától kezdődően a 2011. január 18-i 031/2011 számú számlával bezárólag a (nettó) fuvardíj összesen 201.120 euró volt, az alperes teljesített 181.233,60 eurót, alperes által átutalással meg nem fizetett fuvardíj 19.886,40 euró.

Az elszámolás után fennmaradó 19.886,40 euróval az alperes azért nem tartozik, mert a fuvarozó 1.347 db raklappal elszámolni nem tudott, a raklaphiányt 17.511 euró összegben az alperes 2011. január 25. napján kiszámlázta (P110005 számú számla). Számlát állított ki az alperes 1.100 euró összegben (P110008 számú számla) 2011. január 25-én a 2010. december 13-i fuvarfeladathoz kapcsolódóan annak okán, hogy 2010. december 13. és december 19. között a fuvarozott áru tárolásával többletköltség merült fel. 1.275 euró összeget (P110008 számú számla) pedig azért kívánt beszámítani, mert 2011. január 22-én a fuvarozó a vállalt feladatot nem teljesítette, ezért az alperes megrendelője más fuvarozót keresett és az elvégzett fuvar díját áthárította az alperesre, aki a követelt összeget állítása szerint a megrendelőjének kifizette.

A 2010. évet érintő téves számlázás miatt az alperesnek a helyesbített számlák alapján újra kellett könyvelnie, ami 10.000 euró + Áfa, 12.500 euró többletköltséget jelentett. Állította továbbá az alperes, hogy **M B** az öngyilkossággal szerződésszegést követett el, az alperes rövid időn belül nem talált másik fuvarozót, minek következtében állandó megbízóját elvesztette és 2011. évben elmaradt haszon címén 25.000 euró kára keletkezett. Így az alperesi követelés meghaladja a felperesi követelést.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét alaposnak, míg az alperes beszámítási kifogását nagyobb részben alaposnak találta, és a 62. sorszámú végzéssel javított 14.P.20.022/2012/56. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 14.076 eurót és 40 centet, valamint 24.593 euró és 60 cent után 2011. február 5-től 2011. november 14-ig, 14.076 euró és 40 cent után 2011. november 15-től a kifizetés napjáig járó, a **D** (**N** Szövetségi Bank) által az adott naptári félév első napján meghatározott alapkamatláb 8 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, valamint kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.050.000 (egymillió-ötvenezer) forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperest a Magyar Állam javára 639.990, az alperest 261.410 forint le nem rótt eljárási részilleték megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a per elbírálására a német jog irányadó, **M B** egyéni cége és az alperes, mint szállítmányozó között a **N** Kereskedelmi Törvénykönyv (HGB) 407.§ (1) és

(2) bekezdése szerinti fuvarozási szerződés jött létre, mely alapján a fuvarozó az árut a rendeltetési helyére volt köteles elszállítani, a címzettnek kiadni, míg a szállítmányozó fuvardíj fizetésére volt köteles.

A perben felperesként eljáró hagyatéki csődgondnok saját nevében jogosult a hagyatékhoz tartozó követelések érvényesítésére.

Az elsőfokú bíróság leszögezte, hogy a perben az alperes nem vitatta azt a tényt, miszerint néhai **M B** cége a számlák alapját képező fuvarfeladatokat elvégezte. A keresetben megjelölt számlák alapján az alperes nem teljesített. A fuvarozó azonban 32.913,70 euró általános forgalmi adót jogosulatlanul számlázott ki az alperesnek, a 2010. március 8. és 2011. január 21. napja között végzett fuvarok után ténylegesen összesen nettó 205.510 euró fuvardíjra volt jogosult. Az alperes hivatkozása szerint a felek megállapodtak abban, hogy a túlfizetett összeget elszámolják a későbbi számlák terhére. E megállapodás létrejöttének bizonyítása az alperest terhelte volna, a tanúvallomás, a számlák és a teljesítések azonban mindössze azt támasztották alá, hogy a felek a helytelen számlázást észlelték és ezt követően a fuvarozó a számlakiállításnál, az alperes a teljesítésnél igyekezett a jogszabályi előírások szerint eljárni. A megállapodás bizonyítatlansága ellenére az alperesi túlfizetés tényként rögzíthető. Az alperesnek eljárásjogi lehetősége van az 1979. évi 13. tvr. 63.§-a folytán alkalmazandó Pp.139.§-a értelmében beszámítási igény előterjesztésére. A BGB 280.§, BGB 387.§-a, 398.§-a alapján jogalap nélküli gazdagodás címén igényt formálhat a beszámításra. Ez az igény nem a szállításból, hanem a fuvarozó helytelen számlázásából ered, az igény a BGB 199.§-a és a 195.§-a értelmében nem évült el. Nettó 205.510 euró fuvardíjra volt jogosult a fuvarozó, 181.233,60 euró teljesítés történt az alperes részéről, így a felperest fuvardíj címén 24.276,40 euró illeti meg az elsőfokú bíróság számítása szerint.

A raklaphiányra hivatkozással előterjesztett beszámítási kifogás kapcsán az elsőfokú bíróság felhívta a **N** Szövetségi Igazságügyi Minisztérium által a német jogról és a kialakult német bírói gyakorlatról adott tájékoztatást, miszerint a fuvarozó szállítási szerződés alapján átvett raklapokra vonatkozó visszaadási kötelezettsége körében a gyakorlat világos és egyértelmű szerződéses megállapodást vár el, melyből kiderül, hogy a fuvaros a visszaadási kötelezettségért és a csereközzel vállalásáért megfelelő díjat kapott-e. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felek között a megállapodás a fentiek szerint a raklapcsere vonatkozásában létrejött. Az alperes arra hivatkozott, hogy a fuvarmegbízási lap az alperes által használt általános szerződési feltételeket tartalmazta, utalva az 5. pontban a **K** Raklapklauzulára. Az alperes a perben a fuvarozó által aláírt visszaigazolt fuvarozási megbízást azonban nem csatolt és nem igazolta, hogy a hivatkozott fuvarmegbízási lapot a fuvarozónak eljuttatta volna. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló adatok nem voltak alkalmasak annak bizonyítására, hogy a felek megállapodása a raklapcsere is kiterjedt, az alperes ezen beszámítási igényét ezért az elsőfokú bíróság elutasította.

A tárolási költség és a 2011. január 22-i teljesítés elmaradása kapcsán az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a tanúként kihallgatott **A Á** vallomása szerint a tárolási költség annak okán merülhetett fel, hogy a fuvarozó fagyasztott árut szállító gépe elromlott és a fagyasztott árut hűtőházban kellett tárolni, illetve az alperes megbízója más fuvarozót vett igénybe a felperesi cégtulajdonos halála folytán. Az alperes a bizonyítási kötelezettségének e körben azonban nem tett eleget, így nem bizonyította, hogy a hivatkozott költségei a fuvarozó szerződésszegésével összefüggésben ténylegesen felmerültek.

A fuvarozó 2010. évre vonatkozó téves számlakibocsátásával okozott könyvelési többletköltség és adóhatósági ügyintézési költség beszámítására azonban módot látott az elsőfokú bíróság. Utalt rá, hogy a tanúként kihallgatott **A Á** végezte az újrakönyvelést, a helytelen számlázáshoz kapcsolódó ügyintézési feladatokat is ő látta el. A tanú az alperesi kft. tagja. Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy

a károkozó magatartás folytán előállt kár következményeként a kártérítés akkor is megilleti a károsultat, ha az a saját vállalkozásában megvalósuló többlet-időráfordítás folytán merül fel. Az alperes a perben a ráfordított időt 204 órában jelölte meg, 50 euró óradíjjal kérte elszámolni az időráfordítását. Az elsőfokú bíróság a ráfordított munkaóra kimutatást ítélezése alapjául elfogadta, a német adózási jog, annak változásai tanulmányozására, megismerésére fordított időt sem találta eltúlzottnak. Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes által kimutatott 10.200 euró kárigény megalapozott, azonban kellő alappal nem számíthatja fel ezen összeg után az általános forgalmi adót az alperes.

Nem találta ugyanakkor az elsőfokú bíróság teljesíthetőnek az alperes azon beszámítási igényét sem, melyet az alperes arra alapított, hogy a fuvarozó öngyilkossága a felek közötti fuvarozási keretszerződés szempontjából szándékos szerződésszegésnek minősül. Az elsőfokú ítélet indokolásában kifejtettek szerint az öngyilkosság, a saját lét kioltása polgári jogilag nem értékelhető magatartás, nem tekinthető olyan felróható magatartásnak, ami kárigényt megalapozhatna.

Tekintettel arra, hogy az alperes beszámítási igénye a túlfizetett áfa tekintetében 24.093,6 euró összegig alapos volt, ezért a felperesnek 22.813,6 euró után 2011. február 5-től 2011. november 14-ig a 10.200 euró újrakönyvelési költség, mint alapos beszámítási igény közléséig jár a késedelmi kamat, míg ezen időpontot követően már csak 14.076,4 euró után igényelheti a késedelmi kamatot.

Az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezett.

A felperes fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányult. A felperes fellebbezésében kérte, hogy az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a másodfokú bíróság kötelezze az alperest a fuvarozási jogviszonyból eredő számlatartozás meg nem fizetése miatt 44.870 euró és annak a számlák esedékességi időpontjaitól számított, a N Szövetségi Bank által az adott naptári félév első napján meghatározott alapkamatláb 8%-kal növelt mértékű késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére. Másodlagosan az alperesi beszámítási kifogásnak helyt adó része tekintetében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Indokolásként előadta, hogy a felperes nem vitatta az elsőfokú eljárásban, hogy a fuvarozó tévesen számított fel 2010. március 8-tól 2010. november 30-ig terjedő időszakban áfa-t, azonban a téves felszámításból adódóan a 24.593,6 euró követelése már nem áll fenn az alperesnek. Hivatkozott arra a felperes, hogy az alperes tagja, **A Á** tanúvallomása alapján az alperes és **M B** beszámítási megállapodást kötöttek, amelyben az áfa túlfizetést korábbi tartozásokra számították be. Az alperes tanújának nyilatkozata szerint a beszámítási megállapodás nem érintett jövőbeli tartozást, az elszámolást visszamenőlegesen oldották meg. Ezt alátámasztja, hogy az alperes 2010. december 3-tól olyan számlákat fizetett meg, amelyek a jelen perben érvényesített számláknál időben korábbi fuvarok kapcsán kerültek kiállításra; e teljesítések csak azzal magyarázhatóak, hogy a beszámítás folytán már nem állt fenn áfafizetésből eredő követelés.

Az alperes a 2009. évi számlák utáni áfa-val tartozott a fuvarozónak. 2009-ben az áfa-kulcs mértéke Nban 19% volt, a 39.320 euró értékben kiállított számlák kapcsán 7.470,80 euró összegű áfatartozása állt fenn alperesnek, melyről legkésőbb 2010 márciusában tudomást szerzett. Így a beszámítási megállapodásnak ezen áfatartozásra is ki kellett terjednie; e tartozás egyéb módon való megfizetésére az alperes sem hivatkozott.

A bizonyítok mérlegelésének eljárási szabályait sértette meg az elsőfokú bíróság a felperesi fellebbezésben foglaltak szerint, amikor úgy ítélte meg, hogy alperes a perbeli számlákkal szemben áfa túlfizetésből eredően beszámítható követeléssel rendelkezett.

Hivatkozott arra is a felperes, hogy az áfa túlfizetésből eredő követelés beszámítása a perbeli számlakövetelésre egyébként is jogellenes lenne. A német fizetéseképtelenségi törvény (Insolvenzordnung, a továbbiakban InsO) 96.§ (1) bekezdése szerint ugyanis nincs helye beszámításnak, ha a hitelező a beszámítás lehetőségét megtámadható jogügylet útján szerezte. Megtámadhatónak az InsO 131.§ (1) bekezdés 2. pontja alapján az az ügylet tekintendő, amely a felszámolási hitelezőnek olyan biztosítékot, vagy kielégítést nyújtott, avagy tett lehetővé, amely a felszámolási hitelezőt nem vagy nem olyan formában, vagy nem abban az időben illetné meg, amennyiben az ügyletre a felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtását megelőző 2. vagy 3. hónapban került sor és az adós az ügylet időpontjában fizetéseképtelen volt.

Az alperes felszámolási hitelezőnek tekintendő az InsO 138.§-a értelmében, mivel beszámítás hiányában megalapozott követeléssel rendelkezett volna a hagyatéki eljárás kezdő időpontjában. Az alperes ugyanis a jogellenes beszámítással **M B** azon vagyonából keresett kielégítést, amely a felszámolási vagyon részét képezte volna, a fuvardíj a többi hitelező kielégítési alapját növelhette volna. Felszámolásközei helyzetben sem köthetőek olyan ügyletek, amelyek a későbbi felszámolási hitelezők egyenlőségét sértenék. Mivel a fuvarozó, már ekkor felszámolásközei helyzetben volt, az alperes az ezt követően elvégzendő fuvarokkal olyan tartozást keletkeztetett, amelynek beszámításával a felszámolási hitelezők egyenlősége sérelmet szenvedne.

Kifogásolta a felperes, hogy az elsőfokú ítélet indokolásából nem derül ki, hogy e jogszabályi hivatkozások vizsgálatát mely okból mellőzte az elsőfokú bíróság.

A felperes hivatkozott fellebbezésében arra is, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy az alperes jogosult az újrakönyvelés és az adóhatósági ügyintézés okán felmerült pénzügyi ráfordításának megtérítésére. Állította a felperes, hogy az újrakönyvelés és az adóhatósági ügyintézés okán felmerült szükségtelen időráfordítás egyedül az alperes hibájából következett be, mivel a hibás számlák befogadására és lekönyvelésére az alperes tudatlansága folytán került sor. Az alperes a jog nem tudása miatt kíván kártérítési igényt érvényesíteni a felperessel szemben. Az alperes által német adójogi szabályoknak titulált rendelkezések olyan uniós előírások, melyek Magyarországon is irányadóak. A német nyelvű általános szerződési feltétel alkalmazása egyébként is arra utal, hogy alperes gyakorlatához tartozott a szerződés német fuvarozókkal. Így ha az alperes kellő gondossággal és körültekintéssel járt volna el és ismerte volna a kapcsolódó jogszabályokat - amelynek ismerete tőle éppúgy elvárható volt, mint a fuvarozótól - nem érte volna kár. Rámutatott a felperes, hogy a német jog alapján a károsultnak kifejezett kötelezettsége áll fenn a kár mértékének csökkentésére.

Hangsúlyozta fellebbezésében a felperes, hogy a tevékenység-kimutatásban szereplő időráfordítás - a 40 számla újrakönyvelésére fordított 70 órányi munkavégzés, a 4 db, egyenként hozzávetőleg öt mondatos e-mail elkészítésére felszámított idő - nyilvánvalóan és aránytalanul eltúlzott volt. E tevékenységek és azok időszükségletének megítélése egyébként is szakkérdésnek minősül. Az elsőfokú bíróság nem foglalhatott volna állást a kimutatásban foglaltak szükségessége, arányossága és elfogadhatósága kérdésben. A felmerült időráfordítás beárazására a német adótanácsadói díjazásról szóló rendelet nem alkalmazható. Az alperesnek, mint magyar társaságnak a magyar jog szerint elvégzendő könyvvézetési és újrakönyvelési munkálataira fordított idő ellenértékét nem a német adótanácsadói díjszabás alapján kellett volna megállapítani.

Nehezményezte a felperes, hogy a fentiek szerinti, az elsőfokú eljárásban is előadott beszámítási kifogással kapcsolatos ellenkérelmét az elsőfokú bíróság teljességgel figyelmen kívül hagyta. Az ítélet indokolásából nem derül ki, hogy milyen okból találta alaptalannak a bíróság a felperesi érvelést. A bizonyítási teher vonatkozásában ki sem oktatta a bíróság a felperest. Az alperes 10.000 euró + áfa kártérítési igényt jelentett be, az alperesi kérelmen túlterjeszkedve 10.200 euróban ítélte meg az alperes újrakönyveléssel felmerült kárát a bíróság.

Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes egészében történő elutasítását, a felperes perköltségben történő marasztalása mellett.

Az elsőfokú ítéletet jogszabálysértőnek tartotta az alperes, álláspontja szerint iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a fuvarozó az alperes megrendelésére 2011. január 17. és 2011. január 21. között is teljesített, melyről **M B** időközben bekövetkezett halála miatt a hagyatéki csődeljárásban kirendelt csődgondnok állított ki számlát.

E fuvarok vonatkozásában az alperes nem ismerte el sem a megrendelést, sem a fuvardíj megállapodást, sem a fuvarok elvégzését. Mivel a felperes semmilyen bizonyítékot nem csatolt, 4.390 euró mértékű kereseti követelés az alperes álláspontja szerint bizonyítatlan.

A raklapokkal kapcsolatos beszámítási igény kapcsán is megalapozatlannak tartotta az elsőfokú ítéletet az alperes. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem teljesítette a bizonyítási indítványait és a bizonyítás mellőzésére is figyelemmel tévesen ítélte úgy, hogy az alperes nem bizonyította a fuvarozót terhelő raklapcsere kötelezettségét.

Az alperes a felperes személyes meghallgatását, **M B** kettős könyvelése vonatkozó kartonjainak becsatolását, a csődeljárást felügyelő bíróságnak a hagyatéki csődeljárás állásáról küldött jelentések csatolását kérte. Bizonyítási indítványait a másodfokú eljárásban is fenntartotta.

Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság e körben figyelmen kívül hagyta az alperes által az elsőfokú eljárás során csatolt raklapbizonylatokat (Palettenschein), amelyek az alperes álláspontja szerint bizonyítják, hogy a fuvarozó a fuvarmegbízások teljesítése során ténylegesen elvégezte a raklapcserét, csupán összességében kevesebb raklapot adott le, mint amennyit átvett. Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miért hagyta figyelmen kívül a raklapbizonylatokat.

Kifogásolta az alperes, hogy az elsőfokú bíróság nem tisztázta a felperes álláspontját a raklapcserére vonatkozó megállapodás tekintetében. A felperes tényállításra lett volna köteles e körben. Az alperesi tényelőadás pusztá vitatása nem felel meg a feleket terhelő tényállás előadási kötelezettségnek. A fuvardíj a raklapcserére is fedezetet nyújtott, a felek külön nem nevesítették a fuvardíj egyes elemeit, így azt átalánydíjként határozták meg, amely tartalmazta a raklapcsere elvégzéséért járó díjazást is.

Hivatkozott továbbá az alperes a felperes 2011. február 25-ei levelében foglaltakra; az alperes értelmezésében a felperes 500 db raklapot a raklaphiány részbeni ellentételezéseként kívánta kiadni az alperesnek. Az alperes álláspontja szerint így a 2011. február 25-ei levélben a felperes jogalapjában elismerte a követelést, csak annak mértéke tekintetében tett fenntartást; nem vitatta a 13 euró/raklap árat sem.

Rámutatott az alperes, hogy **M B** 1347-nél jóval több raklapot vett át a több, mint egy éves jogviszony alatt, mert egy teljes rakomány 33 raklapból áll, így a felperest tényelőadási és bizonyítási teher is terhelte a körben, hogy az átvett raklapoknak mi lett a sorsa, a fuvarozó azzal elszámolt-e.

Az elmaradt haszon körében fennálló kártérítési igénye kapcsán kifogásolta az alperes, hogy az elsőfokú bíróság sommás indokolással utasította el ezt az igényt azzal, hogy az öngyilkosságra kárigény nem alapozható, azonban e megállapítás anyagi jogi alapját nem jelölte meg, így az elsőfokú ítélet megfelelő indokolást nem tartalmaz. Ezzel szemben a BGB 252.§-a, 276.§ (1) bekezdése, 280.§ (1) bekezdése, 241.§ (2) bekezdése alapján **M B** részéről a szándékos szerződésszegés ténye fennáll, mivel tisztában volt azzal, hogy az alperes jogait és érdekeit is sérti az öngyilkossága és annak következtében az alperessel kötött fuvarozási keretszerződést nem fogja tudni teljesíteni. Nem egyszemélyes vállalkozásról volt szó, hanem egyéni cégről, több alkalmazottal, a cégtulajdonos öngyilkossága folytán a vállalkozás működésének sem kellett volna leállnia.

A kamatfizetési kötelezettség körében előadta, hogy az alperesi kártérítés 2010 május és 2011 január hónapok között folyamatosan, több részletben vált esedékessé, a felperes részére megítélt 2011. február 5-i kamatfizetési kezdő nap előtt esedékessé vált 10.000 euró kártérítés után. Jogsabálysértő az elsőfokú ítélet azon rendelkezése, hogy a 2011. február 5. és 2011. november 14. közötti időszakra a beszámítással érintett összeg után is késedelmi kamatot köteles fizetni az alperes. Kifogásolta a perköltségre vonatkozó rendelkezést is.

A felperes fellebbezése alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást részben hiányosan állapította meg, ezért azt a másodfokú bíróság a másodfokú eljárás során lefolytatott bizonyítás adatai alapján kiegészítette. A másodfokú eljárásban csatolt iratok alapján megállapította, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem az eljárást lefolytató bírósághoz 2011. január 26. napján érkezett be.

Mivel az alperes az utolsó számlában foglalt követelést nem ismerte el (az elsőfokú eljárás során sem), a felperesnek kellett bizonyítania, hogy e fuvarokat az alperes megbízásából elvégezték. A felperes a vitatott követelésrész tekintetében sikeresen bizonyított; a **H** Járásbíróság, mint megkeresett bíróság útján meghallgatott **J K** tanú előadta, hogy az utolsó számla vonatkozásában a kiszállítási bizonylatok alapján a számlát a felperessel egyeztetve maga állította ki. E konkrét adatot alátámasztotta az alperes azon (a 2011. november 14-i keltezésű, az ellenkérelemhez csatolt levélben is megtalálható) hivatkozása, hogy a fuvarozási tevékenység, a felek közötti együttműködés **M B** részéről a haláláig folyamatos volt és csak az öngyilkossággal szakadt meg.

J K és dr. **R A B** tanúk alátámasztották, hogy a fuvarozó fizetéseképtelensége hosszabb ideje fennállt. 2009. évig is voltak fizetési nehézségek, 2010. évtől a követeléseket már nem egyenlítették ki. Dr. **R B** adótanácsadó a **M B**től származó dokumentumok birtokában úgy nyilatkozott, hogy 2009-ben **M B** már nem tudott a fizetési kötelezettségeinek eleget tenni, az adóhivatallal szemben csak részletfizetést tudott teljesíteni. 2010. évben pedig már nyitottak maradtak az adókövetelések, adót már egyáltalán nem fizetett, 2010. évben már fizetéseképtelen volt.

A fentiekkel kiegészített tényállásra is figyelemmel a másodfokú bíróság elvégezte a felperes által a beszámítás jogi akadályaként hivatkozott fizetéseképtelenségi jogszabályban foglalt korlátozások elsőfokú bíróság által elmulasztott vizsgálatát, aminek alapján az alperesi beszámítási kifogás elbírálása során az elsőfokú bíróságtól részben eltérő jogi következtetést vont le, és a beszámítási kifogást teljes egészében alaptalannak találta.

A felperes gyebekben is megalapozottan kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a jogalap nélkül felszámított általános forgalmi adóval kapcsolatos beszámítási kifogást részben teljesítette anélkül, hogy **A Á** tanúvallomása és az alperes által az igényérvényesítés alapjául előadott tények közötti ellentmondást tisztázta volna. **A Á** valóban úgy nyilatkozott, hogy az elszámolást visszamenőlegesen oldották meg a felek, amiből arra lehet következtetni, hogy a korábban keletkezett alperesi fuvardíj tartozásra számolták az alperes által jogalap nélkül megfizetett áfaösszeget.

Nem járt el kellő alaposággal az elsőfokú bíróság a könyvelési és ügyintézési többlet-időráfordításból származó kár megtéríthetőségének vizsgálata során sem. Az elsőfokú bíróság egyrészt nem adta indokát, hogy az alperes kármegelőzési kötelezettségével kapcsolatos felperesi hivatkozásoknak miért nem tulajdonított jelentőséget, másrészt a könyvelés időigényét illetően szakismeretet igénylő kérdésben foglalt állást. Mivel ebben a körben az alperes bizonyítási indítványt a másodfokú bíróság által teljesített kioktatás ellenére sem tett, egyéb bizonyíték híján a másodfokú eljárás során a felperes által kizárólag az összecszerűség kérdésben tett nyilatkozat

alapján 100.000 forintban lehetett volna elfogadni az ezen címen előterjesztett kárigényt, azzal, hogy a felperes indokoltan vetette fel a kármegelőzési kötelezettség kérdését is. Azonban a másodfokú bíróság mindezzel a beszámítás lentebb kifejtett akadályá folytán érdemben nem foglalkozott.

A raklapcsere kötelezettség vonatkozásában a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon következtetésével, hogy a beszámítási kifogás alapjává tett követelés bizonyítatlan maradt. E vonatkozásában az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárásra vonatkozó szabályokat nem sértette meg. A néhány csatolt raklapbizonylat nem bizonyítja, hogy volt a felek között olyan tartalmú megállapodás, amelynek alapján ez a kötelezettség **M Bt** egyértelműen és megfelelő díjazás fejében terhelte volna. Az sem volt megállapítható, hogy az alperes által rendszeresített, általános szerződési feltételeket tartalmazó formanyomtatvány alapján megállapodás a peres felek között létrejött-e, az alperes e formanyomtatványt a **M Brel** kötött megállapodások során valaha is alkalmazta-e. Téves volt az alperesnek az a hivatkozása is, hogy a felperes a 2011. február 25-ei levelében elismerő nyilatkozatot tett volna. Abból a szövegezésből, hogy „Anélkül, hogy az Önök által megjelölt hiány mértékét elismerném” nem következik, hogy a nyilatkozó bármit is elismert volna; ennek éppen az ellenkezője az igaz.

A felperes speciális helyzetéből következik, hogy a perbeli igényérvényesítés alapjául szolgáló jogviszonnyal kapcsolatban közvetlen információkkal nem, hanem csak töredékes közvetett információkkal rendelkezik. A felperes úgy nyilatkozott, hogy a rendelkezésére álló iratokat csatolta. Nem volt tehát indokolt, hogy az elsőfokú bíróság személyesen hallgassa meg a felperest. Így az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor az alperesnek a felperes személyes meghallgatására, a kettős könyvelésre vonatkozó katonjai csatolására irányuló indítványait elutasította, illetőleg nem volt semmilyen, a perben releváns érdemi információ várható a csodeljárást felügyelő bíróságnak megküldött, a hagyatéki csodeljárás állásáról szóló jelentésektől sem. Így e bizonyítási indítványokat a másodfokú bíróság is elutasította.

Az alperesi elmaradt haszon kapcsán érvényesített beszámítási kifogás vonatkozásában a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetért az elsőfokú bíróság által kifejtett azon jogelvvvel, hogy minden emberi magatartás általános alapfeltétele; a létezés, illetve annak fenntartása vagy fenn nem tartása általánosságban (ide nem értve bizonyos biztosítási jogviszonyokat), nem minősül a kötelmi jogviszonyokban értékelhető szerződési magatartásnak. Az alperes elmaradt haszon iránti igényét ettől függetlenül sem lehetett volna teljesíteni. A perben ugyanis nem merült fel bizonyíték arra nézve, hogy a néhai **M B** egyéni cége a fuvarfeladatok folyamatos ellátását az alperes által előrevetített egy éves időszakra vállalta volna, illetve, hogy az egyes fuvarmegrendeléseken kívül bármilyen, a jogviszony tartósságára utaló keretmegállapodás a felek között létrejött volna, különösen olyan, amely felmondással sem lett volna a fuvarozó részéről rövidebb távon megszüntethető. Így tehát nincs olyan adat, amelyből arra lehet következtetni, hogyha néhai **M B** nem vet véget az életének, úgy ő a fuvarfeladatokat a korábbi gyakorlatnak megfelelően az újabb megrendelések alapján továbbra is ellátta volna, őt ilyen tartalmú kötelezettség terhelte volna.

A fentiek jelentősége azonban azért másodlagos, mert a felperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a német fizetéseképtelenségi törvény alapján a beszámításnak jogi akadályá volt az adott esetben. Az InsO 96.§ (1) bekezdés 3. pontja szerint (a peres iratokhoz csatolva 14.P.20.022/2012/43. szám alatt) nincs helye beszámításnak, ha a felszámolási hitelező a beszámítás lehetőségét megtámadható jogügylet útján szerezte meg. A beszámítás lehetőségét ebben az esetben azok a fuvarmegrendelések jelentették, melyek kapcsán a felperes a perbeli fuvardíj követelését érvényesítette, és amely fuvarokat az alperes a felperes tartozása fejében kívánt volna - hivatkozása

szerint - elvégeztetni. Így azt kellett vizsgálni, hogy ezen fuvarmegrendelések az InsO 131.§ (1) bekezdése alapján megtámadható jogügyletnek minősülnek-e. Megtámadható az a jogügylet, amely a felszámolási hitelezőnek olyan biztosítékot, vagy kielégítést nyújtott avagy tett lehetővé, amely a felszámolási hitelezőt nem vagy nem olyan formában, vagy nem abban az időben illette, ha

1. az ügyletre a felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtását megelőző hónapban, vagy ezt követően került sor,
2. az ügyletre a megindításra irányuló kérelem benyújtását megelőző második vagy harmadik hónapban került sor és az adós az ügylet időpontjában fizetéseképtelen volt.

Miután a felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem 2011. január 26. napján érkezett a bírósághoz, a megelőző második vagy harmadik hónapban 2010 októberétől kezdődően kötött jogügyletek, azaz a fuvarmegrendelések megtámadhatónak minősülnek a beszámítás tekintetében, mivel amennyiben a tartozás fejében számolták volna el a fuvardíjat, úgy akkor ez olyan kielégítést nyújtott vagy tett volna lehetővé a felperes számára, amely őt, mint felszámolási hitelezőt nem vagy nem olyan formában, vagy nem abban az időben illette volna meg, miután neki a fuvardíjakat ellenkező beszámítás hiányában ténylegesen teljesítenie kellett volna. A fuvarmegrendelések tehát olyan jogügyletek, melyek kapcsán a beszámítás lehetőségét megtámadható jogügylet útján szerezte meg az alperes. E vonatkozásban annak nincs jelentősége, hogy a beszámítani kívánt követelés mikor keletkezett, így a tévesen felszámított áfa fizetésből eredő igény ugyanazon jogi megítélés alá esik, mint a téves számlázással okozott ügyintézési és könyvelési többletköltség.

A teljes egészében alaposnak minősülő keresettel szemben beszámításnak nem volt helye, így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetének teljes egészében helyt adott.

A felperes pernyertes lett, így a felperesi pernyertességhez igazodóan az alperes köteles megfizetni a fizetési meghagyásos eljárás 300.000 forint költségét és a felperes jogi képviselő első- és másodfokú eljárásban felmerült munkadíját, melyet a másodfokú bíróság 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdés a) és b) pontja, 4/A.§-a alapján állapított meg, arra is figyelemmel, hogy a felperesi jogi képviselő a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységét eltúlzottnak egyáltalán nem tekinthető 20 órában jelölte meg.

A fellebbezési pertárgyérték az alperes 2014. július 14. napján előterjesztett fellebbezése kapcsán (14.076,40 euró x 309,78 €/Huf=) 4.360.600 forint, a felperes 2014. július 16. napján előterjesztett fellebbezése kapcsán (34.793,60 euró x 309,12 €/Huf=) 10.755.400 forint volt, az alperes az Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr. 13.§ (2) bekezdése, Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezési illetéket ezen összegek után köteles az állam javára megfizetni.

P é c s , 2016. május 12.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, dr. Vogycska Petra s.k. bíró